

Interview met Catrien van Opstal, predikant van de Goudse lutheranen

'Vreugde en vrijheid kenmerkend'

Wat voegen de lutheranen toe aan het veelkleurige palet van protestantse gemeenten onder de vlag van de Protestantse Kerk Gouda? Die vraag leggen we voor aan Catrien van Opstal, predikant van de lutherse gemeente in Gouda.

Catrien van Opstal: 'Vaak vinden mensen dat de lutherse liturgie onderscheidend is. Het is in feite de traditionele oecumenische liturgie die ook in gemeentes in de Protestantse Kerk wordt gebruikt. Wel bijzonder is dat wij veel onderdelen zingen, zoals de opening, het Kyrië, Gloria, een psalmvers met Halleluja voor de Evangelielesing en de Avondmaalsliturgie. De gezongen delen van de liturgie maken de diensten feestelijker. En belangrijk is dat we ze elkaar in alle eenvoud toezingen, zonder koor. De beleving van de kerkdienst is naar mijn indruk meer een totaal-ervaring voor de kerkgangers, ze gaan erin mee, mede door het "over en weer" in de liturgie.

De Avondmaalsbeleving is ook intens. Bij het uitreiken van het brood en wijn wordt nadrukkelijk gezegd: 'Christus' lichaam gebroken voor jou' en 'Christus' bloed vergoten voor jou'. De gemeenteleden staan in een kring rond de Tafel en krijgen brood en wijn persoonlijk aangereikt, met de woorden erbij, door predikant en ambtsdrager. Ik merk veel eerbied en vroomheid bij dit moment. In dat persoonlijke uitreiken komen we Luther tegen, die bijvoorbeeld in zijn *Grote Catechismus* benadrukte dat we juist aan het Avondmaal moeten meedoen omdat we het nodig hebben om gevoed te worden en de vergeving "binnen te krijgen".'

Een soort lef

Catrien is geboeid door het lutheranisme; zelf groeide ze op in een hervormd gezin. Het was geen orthodox milieu, maar ze had wel last van schuldgevoel. Dat verdween toen ze zich in het lutheranisme verdiepte. Ze vertelt: 'Voor Luther stond de zekerheid van de genade vast. Je moet dat zien tegen de achtergrond van zijn biografie. Hij heeft in zijn jonge leven erg getwijfeld, hij tobde voortdurend over zichzelf: wanneer ben ik goed genoeg? Toen hij de genade ontdekte, was die van levensbelang. Alles staat of valt daarmee, ervoer hij, de liefde van God is alles. Dankzij die liefde – die in Jezus zichtbaar werd – kun je rechtop staan, vrij voor God en je naaste. Je wordt bevrijd van de last van je geweten en krijgt een soort lef.'

'Geloof zet je op de aarde'

Catrien vervolgt: 'Vreugde en vrijheid zijn kenmerkend voor het lutheranisme. Lutherse liederen gaan vaak over "van vreugde springen", bijvoorbeeld het lied 'Verheugt u, christenen, tesaam'¹. Er worden trouwens al veel lutherse liederen in de Protestantse Kerk gezongen, denk aan 'Meester, men zoekt U wijd en zijd', en 'Beveel gerust uw wegen'. Luther heeft veel betekend door liederen te maken die mensen zelf konden zingen, en niet te vergeten: door zijn bijbelvertaling in het Duits.

Luther ontdekte het aardse leven. Het celibaat – hij was Augustijner monnik in een strenge orde – en alle ontzeggingen brengen mensen niet dicht bij God. Dat vraagt God niet van een mens. Zo denk je God als het ware te kunnen verdienen. Maar geloof zet je op de aarde, in de wereld. Uiteindelijk gaat het er bij Luther om dat we het leven als mens leven, open voor eten, kunst en seksualiteit, het dagelijks leven.

Veel mensen kennen Luther nu als iemand die antisemitische uitspraken deed. Hij heeft die in de latere fase van zijn leven gedaan. Daarvan is in de vorige eeuw met graagte gebruikgemaakt door het nazisme. De Lutherse Wereldfederatie heeft zich nadrukkelijk van Luthers uitspraken gedistantieerd.'

¹ Lied 402 in het Liedboek der Kerken

Warm bad

Het samengaan met de Protestantse Kerk Gouda ervaart Catrien als een warm bad. 'We konden ons meteen vinden in de geloofsbrief die gemaakt is bij de fusie van hervormden en gereformeerden in Gouda. Daarin wordt de verscheidenheid van gemeenten als uitgangspunt genomen. De fusie is een hele zorg minder voor ons. Alles kan blijven zoals het was.'

Wie is Catrien van Opstal?

Catrien van Opstal is emeritus-predikant van de lutherse gemeente in Utrecht. In 2016 raakte ze als consulent bij de Goudse lutheranen betrokken, en sinds 2018 bezet ze er de kleine predikantsplaats.

De Lutherse Gemeente Gouda

De lutherse gemeente in Gouda telt 50 leden. Om de twee weken is er een kerkdienst in de Sint-Joostkapel op de Lage Gouwe, om 10.00 uur. Wie een dienst wil bijwonen, is hartelijk welkom.

Meer informatie: <https://luthersekerkgouda.nl/>

Interview: Anja de Zeeuw

Fusie ELG met PKG op 1 juli een feit

Met ingang van 1 juli maakt de Evangelisch-lutherse gemeente Gouda officieel deel uit van de Protestantse Kerk Gouda. Op die dag is de notariële akte gepasseerd waardoor er een nieuwe Protestantse Kerk Gouda wordt gevormd, nu met de lutheranen erbij. Het betekent ook dat alle goederen enzovoort van de lutheranen en van de huidige PKG overgaan naar de nieuwe Protestantse Kerk Gouda. De lutheranen gaan meedoen in de algemene kerkenraad, het college van kerkrentmeesters en het college van diakenen.

Samengaan vieren

De lutherse gemeente zal zich begin juli, als het samengaan een feit is, in een kort filmpje presenteren aan de andere protestantse wijkgemeenten. Een officiële viering is gepland in het voorjaar van 2022, in de Sint-Janskerk.

Commissie Lutherana

De nieuwe lutherse inbreng in de Protestantse Kerk Gouda wordt vorm en inhoud gegeven door de commissie Lutherana, die valt onder de algemene kerkenraad. Deze commissie zal bestaan uit leden van het lutherse deel van de PKG en de andere gemeenten. Er is budget vrijgemaakt voor de komende vijf jaar om hieraan gestalte te geven.

Uit: *Protestants Kerknieuws Gouda d.d. 24 juni 2021*